

Participatie- en communicatieplan

Energiepark Daarle

Energiepark Daarle B.V.

718062 | 5.0 (definitief)

24 februari 2025

Pondera

Hoofdvestiging Nederland

Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem
088 – pondera (088-7663372)
info@ponderaconsult.com:

Postbus 919
6800 AX Arnhem

Vestiging South East Asia

Jl. Mampang Prapatan XV no 18
Mampang
Jakarta Selatan 12790
Indonesia

Vestiging North East Asia

Suite 1718, Officia Building 92
Saemunan-ro, Jongno-gu
Seoul Province
Republic of Korea

Vestiging Vietnam

7th Floor, Serepok Building
56 Nguyen Dinh Chieu Street, Da Kao Ward,
District 1 Ho Chi Minh City
Vietnam

Colofon

Soort document

Participatie- en communicatieplan

Projectnaam

Energiepark Daarle

Versienummer

5.0 (definitief)

Datum

24 februari 2025

Project nummer

718062

Opdrachtgever

Energiepark Daarle B.V.

Auteur

Cato van de Meeberg, Sarah Mourad

Nagekeken door

Maarten Jaspers Faijer

Disclaimer

In het onderzoek is gebruik gemaakt van algemeen geaccepteerde uitgangspunten, modellen en informatie die ten tijde van het opstellen van dit rapport ter beschikking stonden. Aanpassingen in de uitgangspunten, modellen of gebruikte gegevens kunnen leiden tot andere uitkomsten. De aard en de nauwkeurigheid van de gebruikte gegevens voor het onderzoek bepalen in belangrijke mate de nauwkeurigheid en de onzekerheden van de berekende uitkomsten en aanbevelingen. Pondera is niet aansprakelijk voor schade die wordt geleden door opdrachtgever(s) en/of derden uit conclusies die gebaseerd zijn op gegevens die niet van Pondera afkomstig zijn. Deze rapportage is opgesteld met de intentie dat deze alleen gebruikt wordt door de opdrachtgever en slechts voor het doel waarvoor de rapportage is opgesteld. Er mag geen beroep worden gedaan op de informatie uit deze rapportage voor andere doeleinden zonder schriftelijke toestemming van Pondera. Pondera is niet verantwoordelijk voor de consequenties die kunnen voortvloeien uit het oneigenlijk gebruik van de rapportage. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van (de analyse, resultaten en bevindingen in) de rapportage blijft bij de opdrachtgever. De Rechtsverhouding opdrachtgevers – architect, ingenieur en adviseur conform DNR 2011 is te allen tijde van toepassing. Pondera werkt met een kwaliteitsmanagementsysteem dat door EIK gecertificeerd is volgens de ISO 9001:2015 norm.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Project	3
1.2	Initiatiefnemers	3
1.3	Doel participatieproces	4
1.4	Reeds plaatsgevonden startbijeenkomst	5
1.5	Projectplanning	5
1.6	Leeswijzer	7
2	Planfase, besluitvorming en procedure	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Projectbesluit procedure	8
3	Procesparticipatie	11
3.1	Doel proces participatie in het algemeen	11
3.2	Kaders voor procesparticipatie	11
3.3	Onderwerpen participatie	12
3.4	Informatiebijeenkomsten	12
3.5	Reacties, zienswijzen en beroep	16
3.6	Omgevingsraad	16
3.7	Website en maillijst	19
3.8	Rol van bevoegd gezag en initiatiefnemers	19
4	Financiële participatie en compensatie	20
4.1	Doel financiële participatie en compensatie	20
4.2	Lokaal eigendom	20
4.3	Omgevingsfonds	20
4.4	Omwonendenregeling	21
4.5	Rol van bevoegd gezag en initiatiefnemers	21
5	Communicatieplan	22
5.1	Communicatieteam	22
5.2	Wie worden er in participatieproces betrokken?	22
5.3	Wie worden er actief benaderd?	22
5.4	Andere overheidsinstanties en relevante organisaties die worden betrokken	23
5.5	Op de hoogte blijven: projectwebsite en mailinglijst	24
6	Schematisch overzicht participatieproces	25

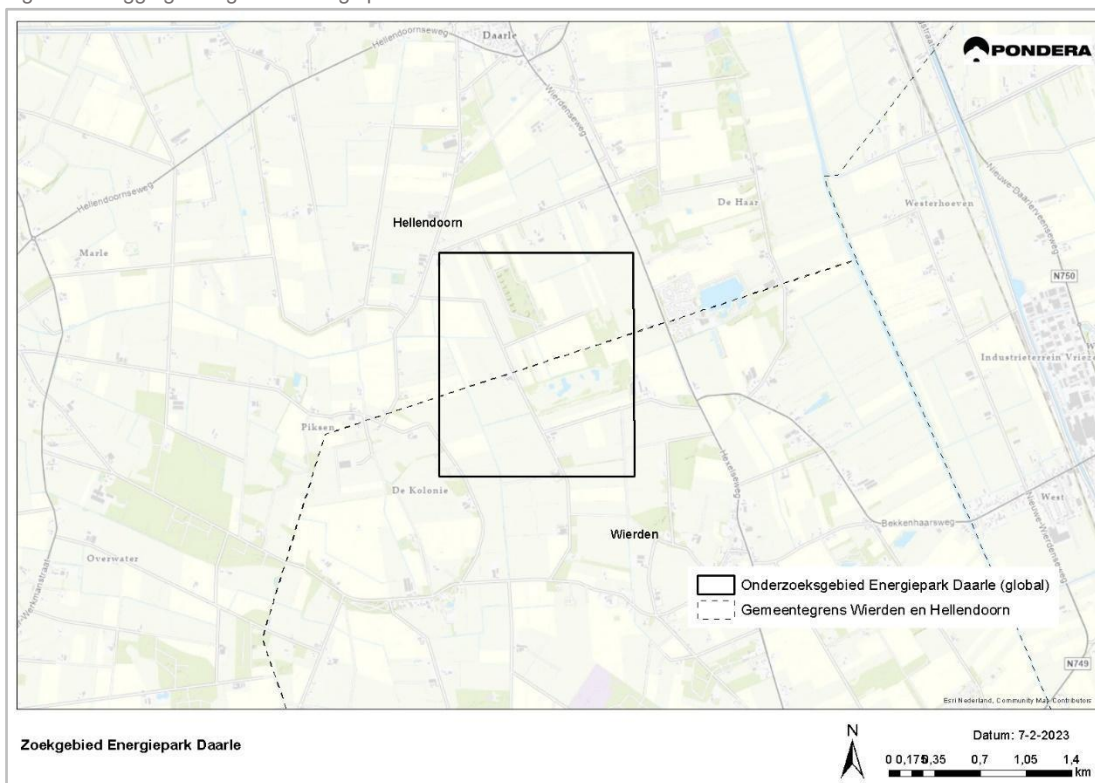
1 Inleiding

1.1 Project

Energiepark Daarle B.V. heeft het voornemen om "Energiepark Daarle" te realiseren, ten westen van de N751. Het energiepark zal bestaan uit 5 tot 7 windturbines, met een opgesteld vermogen van in totaal 20 tot 56 MW. De jaarlijkse opbrengst op deze locatie zal 105 tot 135 GWh zijn. De locaties van de windturbines bevinden zich deels in de gemeente Hellendoorn en deels in de gemeente Wierden. Er is nog geen beslissing genomen over het exacte type windturbine, het aantal of de opstelling. Figuur 1.1 toont de ligging van het plangebied voor dit energiepark.

De RES-regio Twente heeft het doel om 1,5 terawattuur per jaar op te wekken, waarvan de gemeente Wierden verantwoordelijk is voor 56 GWh per jaar en de gemeente Hellendoorn voor 140 GWh per jaar. Met dit energiepark wordt een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de RES-doelstelling van de regio Twente.

Figuur 1.1 Ligging zoekgebied energiepark Daarle

1.2 Initiatiefnemers

Energiepark Daarle is initieel een plan van twee ondernemers van de Gemeente Hellendoorn. De initiatiefnemers zijn eigenaar van een deel van de grond waar de windturbines komen te staan. De overige turbines komen op gronden van lokale eigenaren die geen initiatiefnemers zijn, maar waar wel afspraken mee zijn gemaakt.

Het voornemen om een energiepark te realiseren gaat terug naar 2017 en is na 2 jaren ontwikkeling in 2019 in de "ijskast" gezet. Nu de behoefte naar duurzame energie en de regie op eigen energievoorziening groter is geworden willen de initiatiefnemers het project weer nieuw leven in blazen. In 2018 is door de lokale ondernemers samen met energiecoöperatie Noaber&Co en Pondera Development I B.V het bedrijf Energiepark Daarle B.V opgericht. Dit zijn de initiatiefnemers en in de huidige fase bestaat zij uit lokale ondernemers, coöperatie Noaber&Co, coöperatie Duurzaam Daarlerveen, coöperatie Energiek Daarle en Pondera Development I B.V. De energiecoöperaties zijn dus mede-initiatiefnemers en daarmee medeverantwoordelijk voor participatieproces. De initiatiefnemer is één organisatie en stelt zich als zodanig op; zij praat met één mond. Wel ligt de nadruk op het benaderen van en de communicatie met de omgeving bij de energiecoöperaties, aangezien zij bekend zijn met en benaderbaar zijn voor de omgeving.

1.3 Doel participatie

De initiatiefnemers van Energiepark Daarle en het bevoegd gezag vinden het cruciaal dat omwonenden constructief worden betrokken worden bij de ontwikkeling van het Energiepark, en dat de samenwerking daarbij wordt opgezocht. De initiatiefnemer streeft ernaar om niet alleen de lasten, maar ook de lusten te delen met de omgeving. Door in te zetten op betrokkenheid en samenwerking tijdens het proces, wordt getracht een positieve bijdrage leveren aan de energietransitie in Daarle. Hoe de initiatiefnemer dit wil doen, wordt uitgelegd in dit plan.

Het doel van dit plan is om te zorgen voor:

1. **Duidelijkheid ten aanzien van mogelijkheden tot participatie:** Het participatieplan helpt inzichtelijk te maken wie op welk moment betrokken wordt en waarover. Ook wordt in het plan aangegeven wat de rollen zijn van bevoegd gezag en initiatiefnemers in het participatietraject en waar aanvullende informatie kan worden gevonden. Daarbij is het plan een middel om te communiceren met betrokkenen over afspraken en verwachtingen.
2. **Betrokkenheid bij de ontwikkeling en realisatie:** Het actief betrekken van lokale belanghebbenden via proces- en financiële participatie tijdens de ontwikkel- en realisatiefase.
3. **Zorgvuldige belangenafweging:** Het participatieplan draagt bij aan een zorgvuldige belangenafweging. Een constructief participatieproces kan informatie en inzichten opleveren die bijdragen aan een integrale belangenafweging en mogelijk niet naar voren zouden komen als er geen (goede) participatie mogelijk zou zijn. Het maken van een dergelijke integrale en zorgvuldige belangenafweging kan bijdragen aan het draagvlak voor het project.

Er zijn verschillende manieren om bij dit project betrokken te zijn, namelijk door procesparticipatie of financiële participatie:

- Procesparticipatie geeft omwonenden de mogelijkheid om (in)formeel invloed uit te oefenen op de besluitvorming door het bevoegde gezag. Binnen dit project kan dit op drie manieren: door deel te nemen aan informatiebijeenkomsten, door het indienen van reacties, zienswijzen of beroep of door lid te worden van de omgevingsraad. Deze mogelijkheden worden verder toegelicht in hoofdstuk 3.
- Financiële participatie en compensatie betreft het delen van de financiële opbrengsten van het energiepark met de omgeving en wordt in dit project op drie manieren vormgegeven. Ten eerste is er de mogelijkheid van financiële participatie doormiddel van lokaal eigendom. Door lid te worden van een deelnemende energiecoöperatie kunnen omwonenden financieel deelnemen in het project en zo mede-eigenaar worden.

Daarnaast wordt er een omgevingsfonds opgezet met een lokaal bestuur, waarbij een deel van de opbrengst van het project wordt ingezet voor het verbeteren van de leefomgeving en/of ter ondersteuning van lokale initiatieven. Tot slot is er een omwonendenregeling waarmee directe omwonenden financieel worden gecompenseerd. Deze vormen van participatie en compensatie worden verder uitgelegd in hoofdstuk 4.

Bij participatietrajecten is de participatieladder een veelgebruikt concept dat aangeeft hoeveel invloed betrokkenen hebben bij verschillende vormen van participatie (zie Tabel 1.1).¹ In het overzicht van dit participatieplan in hoofdstuk 6 wordt per participatievorm aangegeven op welke trede van de participatieladder deze zich bevindt.

Tabel 1.1 Participatieladder

5. Meebeslissen
4. Coproductie: meewerken
3. Consulteren: meepraten
2. Inspraak: meedenken
1. Informeren: meeweten

1.4 Reeds plaatsgevonden startbijeenkomst

Op de startbijeenkomst van 10 september 2024 zijn omwonenden geïnformeerd over de herstart van het project, het vervolgproces, het bestuurlijk traject en hoe zij kunnen participeren. De betrokken coöperaties hebben zichzelf voorgesteld in deze sessie. Er waren informatiestands, waar informatie kon worden opgehaald over de vervolgonderzoeken, waaronder geluid, slagschaduw en gezondheidseffecten. Ook konden mensen gegevens achterlaten voor de nieuwsbrief mailinglijst. Deze informatiebijeenkomst had meer dan 60 deelnemers. In deze sessie zijn een aantal vragen gesteld die in het participatieplan nader zijn ingevuld. Het ging om algemene vragen die betrekking hadden op hoe deel te kunnen nemen aan de omgevingsraad (verder uitgewerkt in paragraaf 3.6), de mogelijke vormen van financiële participatie en compensatie in het project (zie hoofdstuk 4) en de verdeling van eigendom binnen het project (zie paragraaf 4.2). Deze vragen en andere vragen zijn ook met een antwoord op de projectwebsite geplaatst in een nieuwsartikel.

1.5 Projectplanning

Windenergieprojecten doorlopen verschillende fasen van ontwikkeling, zoals weergegeven in Figuur 1.2. Bij elke stap in dit proces wordt participatie toegepast.

Figuur 1.2 Projectfasen

1. Initiatieffase	2. Planfase	3. Procedure en besluitvorming	4. Financiering en contractering	5. Bouw	6. Exploitatie
< - Participatie en communicatie ->					

¹ <https://parolo.nl/blog/de-participatieladder-uiteleg/>

1. Initiatiefase (ca. 2017 t/m Q3 2024)

Het voornemen om een energiepark te realiseren gaat terug naar 2017 en is na 2 jaren ontwikkeling in 2019 in de "ijskast" gezet. Gezien de groeiende vraag naar energie is het project in 2024 weer opnieuw in leven geblazen. In deze initiatieffase is het project verder uitgedacht en voor het eerst gecommuniceerd met het bevoegd gezag. Ook is er een startbijeenkomst gehouden september 2024 (zie paragraaf 1.4).

2. Planfase (Q3 2024 t/m ca. Q1 2025)

In deze fase worden het communicatie- en participatieplan, evenals de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), opgesteld. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) worden de mogelijke milieueffecten van het windproject besproken en wordt toegelicht hoe deze in de milieueffectrapportage (MER) verder zullen worden onderzocht. Relevante zorgen van omwonenden en aangenomen moties van provinciale staten worden meegenomen in dit proces. Het project bevindt zich momenteel in deze fase; dit communicatie- en participatieplan en de NRD zijn gepubliceerd, waarbij iedereen gedurende 6 weken de gelegenheid krijgt omeen reactie in te dienen. Deze reacties zijn geen formele zienswijzen maar onderdeel van het participatieproces (zie ook paragraaf 3.5). Bij het definitieve participatieplan en de NRD wordt een document toegevoegd waarin wordt toegelicht op welke wijze de reacties wel of niet in deze stukken zijn verwerkt, inclusief de bijbehorende motivatie.

3. Procedure en besluitvorming (ca. Q2 2025 t/m medio/eind 2026)

Vervolgens wordt de milieueffectrapportage uitgevoerd. Dit vereist diverse onderzoeken voor bijvoorbeeld de effecten van geluid en op natuur. Door de complexiteit van deze onderzoeken neemt het opstellen van een MER doorgaans anderhalf jaar in beslag. Een MER voor een windpark is een uitgebreide analyse die de milieueffecten van zowel de bouw als de exploitatie van een windpark in kaart brengt. Het doel is om de impact op de fysieke leefomgeving te beoordelen en mogelijke negatieve effecten op voorhand te identificeren, te verminderen of te voorkomen. Vervolgens kan het bevoegd gezag, mede op basis van deze informatie, een afweging maken of zij al dan niet toestemming verleent tot het realiseren van het windpark. Dit besluit (indien het project doorgang vindt) is het ontwerp-projectbesluit.

Dit ontwerp-projectbesluit wordt vervolgens samen met andere benodigde vergunningen ter inzage gelegd. Gedurende een periode van zes weken kunnen belanghebbenden hierop zienswijzen indienen. In het definitieve projectbesluit van het bevoegd gezag worden de zienswijzen verwerkt en beantwoord. Tegen dit besluit is beroep mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS).

4. Financiering, contractering, bouw en exploitatie (voorzien in de loop van 2027)

Zodra de benodigde vergunningen zijn verleend, start de volgende fase: de financiering en contractering. In deze fase worden alle voorbereidingen getroffen voor de daadwerkelijke bouw van het energiepark. De financiering wordt geregeld en er worden contracten afgesloten met de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor de bouw van de windturbines. Vervolgens kan de bouw van het energiepark van start gaan (Fase 5). Naast de windturbines zelf moet ook de omliggende infrastructuur en het energienet worden aangelegd. Na afronding van de bouw kan het energiepark in gebruik worden genomen (exploitatie, Fase 6).

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt beschreven hoe de ruimtelijke procedure voor de inpassing van het energiepark wordt vormgegeven. Hoofdstuk 3 behandelt de participatie-instrumenten met betrekking tot procesparticipatie in dit project. Hoofdstuk 4 richt zich op financiële participatie en compensatie. In hoofdstuk 5 wordt het communicatieplan van het project uiteengezet, en hoofdstuk 6 biedt een volledig overzicht van het participatie- en communicatieplan. Aan het plan zijn diverse bijlagen toegevoegd, waar in de betreffende hoofdstukken naar wordt verwezen.

2 Planfase, besluitvorming en procedure

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de procedure voor de ruimtelijke inpassing van het energiepark toegelicht. In voorgaande hoofdstuk is kort aangegeven uit welke fases een ontwikkeltraject bestaat. Dit hoofdstuk gaat dieper in op de planfase (fase 2) en de procedure en besluitvorming (fase 3). Deze fases zijn met name relevant voor Energiepark Daarle en de beoogde participatie en communicatie hieromtrent, aangezien de ontwikkeling zich in fase 2 bevindt en voornemens is te starten met fase 3.

Een nadere toelichting op de participatie-instrumenten is in hoofdstukken 3 en 4 opgenomen. In hoofdstuk 6 wordt toegelicht wanneer deze instrumenten worden ingezet. In die toelichting wordt gerefereerd aan de zes (besluitvormings)fases zoals beschreven in dit hoofdstuk.

2.2 Projectbesluit procedure

Om de nieuwe windturbines te kunnen realiseren, wordt een projectbesluitprocedure doorlopen.² De projectbesluitprocedure zal bestaan uit 4 fases: (1) voornemen, (2) vormgeven participatie, (3) verkenningfase en (4) projectbesluit. Ook wordt er een milieueffectrapportage uitgevoerd. Een visualisatie van dit proces is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 2.1 Projectbesluit procedure in combinatie met milieueffectrapportage

2.2.1 Kennisgeving voornemen (besluitvormingsfase 1)

Deze stap is een belangrijke eerste fase in de projectprocedure en dient als aankondiging van het projectvoorstel aan het publiek en andere belanghebbenden. In deze stap wordt het projectidee beschreven. Het geeft een eerste beeld van wat het project inhoudt. Ook wordt beschreven wie het bevoegd gezag is en hoe de verkenning wordt uitgevoerd. Het bevoegd gezag publiceert de kennisgeving voornemen in het publicatieblad voor het bestuursorgaan.

Voor dit project is de kennisgeving gepubliceerd op 16 februari 2024 door de provincie Overijssel.³

² Provinciaal blad 2024, 7735 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-1836.pdf>

2.2.2 Kennisgeving participatie (besluitvormingsfase 2)

In de kennisgeving participatie staat wat de rollen van het bevoegd gezag en de initiatiefnemers zijn bij het betrekken van partijen in het participatieproces. Daarnaast wordt beschreven waarover en op welke momenten partijen worden betrokken. Ook bevat de kennisgeving informatie over waar aanvullende details over het project te vinden zijn.

Dit participatieplan maakt deel uit van de kennisgeving participatie. Voor dit project wordt tevens een milieueffectrapportage (MER) uitgevoerd. Als eerste stap in de mer-procedure wordt een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld, waarin het plan van aanpak voor de MER wordt beschreven. Het participatieplan en de NRD vormen samen de kennisgeving participatie voor dit project, die door de provincie is vastgesteld en ter inzage is gelegd. De ontvangen reacties op zowel het participatieplan als de concept-NRD worden gebruikt bij het opstellen van de definitieve versies van deze documenten.

Hoe geparticipeerd kan worden in deze fase van het proces wordt nader uitgelegd in hoofdstuk 3 en 6.

2.2.3 Verkenning (besluitvormingsfase 3)

Door de verkenning wil het bevoegd gezag inzicht krijgen in wat de effecten zijn van het project voor de fysieke leefomgeving. Om dit te onderzoeken wordt een milieueffectrapportage uitgevoerd. Ook geeft de verkenning inzicht in mogelijke optimalisaties of oplossingen voor negatieve gevolgen van het project. Hieronder vallen mogelijk ook oplossingen die door anderen zijn aangedragen en waarvan het bevoegd gezag na beoordeling besluit die mee te nemen in de verkenning.

Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen die een mogelijke oplossing of probleem aankaarten, kunnen aan het bevoegd gezag vragen om een deskundige naar de oplossing te laten kijken. Hiervoor wordt vaak de commissie m.e.r. gevraagd. Het bevoegd gezag kan ook zelf een deskundige inschakelen.

Het bevoegd gezag bepaalt zelf de invulling van de verkenning. De verkenning moet uiteindelijk voldoende informatie bieden om een projectbesluit te kunnen opstellen. Aan het eind van de verkenning, wanneer de milieueffectrapportage is afgerond worden de resultaten hiervan toegelicht in een informatiebijeenkomst. In deze bijeenkomst kan de omgeving reacties geven op de verschillende windturbine opstellingen. Deze worden overwogen door het bevoegd gezag bij het opstellen van het ontwerp projectbesluit.

Hoe geparticipeerd kan worden in deze fase van het proces wordt nader uitgelegd in hoofdstuk 3 en 6.

2.2.4 (Ontwerp) projectbesluit (besluitvormingsfase 4)

In het projectbesluit beschrijft het bevoegd gezag hoe het project eruit zal zien. Het bevoegd gezag geeft ook aan wat de resultaten van de verkenning zijn en hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van het project zijn betrokken. Oplossingen die in de verkenning zijn aangedragen worden beschreven. Indien het project nadelige gevolgen heeft voor de leefomgeving dan geeft het bevoegd gezag aan welke maatregelen er genomen worden om die nadelige gevolgen ongedaan te maken, te beperken of te compenseren. Het besluit wordt eerst als ontwerp ter inzage gelegd. Tijdens de ter inzagelegging kunnen er zienswijzen worden ingediend op het ontwerp projectbesluit.

Deze zienswijzen worden meegenomen in de overwegingen bij het opstellen van het projectbesluit door het bevoegd gezag. In het definitieve projectbesluit worden zowel de uiteindelijke vormgeving van het project als de reacties op de ingediende zienswijzen gepresenteerd. Daarbij wordt toegelicht op welke wijze deze zienswijzen wel of niet in het besluit zijn verwerkt.

Hoe geparticipeerd kan worden in deze fase van het proces wordt nader uitgelegd in hoofdstuk 3 en 6.

2.2.5 Bouwfase (fase 5) en exploratiefase (fase 6)

Aanvullend op voorgaande besluitvormingsfases, wordt overgegaan tot fase 5: de bouwfase (waaronder ook de financiering en de contractering vallen). Vervolgens wordt na oplevering van de bouw, gestart met de exploitatie van het windpark; in deze fase 6 start uiteindelijk de beoogde productie van duurzame elektriciteit.

3 Procesparticipatie

3.1 Doel proces participatie in het algemeen

Het doel van procesparticipatie in ruimtelijke procedures is om belanghebbenden, zoals inwoners, organisaties, belangenverenigingen en andere betrokken partijen, actief te betrekken bij de besluitvorming rondom ruimtelijke plannen en projecten. Dit kan helpen om betere beslissingen te nemen, bredere steun te creëren, en de uitvoering te verbeteren door diverse perspectieven en expertises mee te nemen. Kortom, proces participatie bevordert transparantie, inclusiviteit en effectiviteit in besluitvormingsprocessen.

3.2 Kaders voor procesparticipatie

Bij de ruimtelijke inpassing voor windenergie moeten veel zaken in overweging worden genomen. Zo zijn er wettelijke kaders die beperkingen opleggen, zoals lokale en landelijke milieunormen. Het vastgestelde beleid en de randvoorwaarden relevant bij dit project zijn hieronder genoemd. Dit zijn de kaders waarbinnen dit participatietraject plaatsvindt.

- Er is een internationaal, nationaal en regionaal akkoord gesloten over de aanpak van de klimaatcrisis.
- Nationaal is vastgesteld dat er 35 terawattuur (TWh) duurzame windenergie op land moet worden opgewekt.
- De Provincie Overijssel heeft aangegeven in principe medewerking te willen verlenen aan het doorlopen van de ruimtelijke procedure.
- Windenergie en zonne-energie zijn momenteel de best beschikbare technieken voor duurzame energie. Er moet echter een goed evenwicht worden gevonden om maatschappelijke kosten te beheersen en de leveringszekerheid van elektriciteit te waarborgen.
- Er zijn technische en omgevingsrestricties waardoor turbines op bepaalde locaties wel en niet mogelijk zijn.
- Er moet een bepaalde afstand tot woningen worden aangehouden, in overeenstemming met landelijke (nog vast te stellen) of lokale geluidsnormen. Deze milieunormen omvatten onder andere afstand, geluid en slagschaduw.
- Afhankelijk van de voorwaarden waaronder het initiatief wordt vergund, zal het initiatief worden getoetst aan verschillende wettelijke milieunormen, zoals onder andere de regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en ten aanzien van natuur.
- Het energiepark omvat tussen de 5 en 7 windturbines met een opgesteld vermogen van totaal 20 tot 56 MW. De begrenzing van het plangebied staat vast.

3.3 Onderwerpen participatie

Tijdens de procesparticipatie zullen de volgende onderwerpen worden behandeld. Over deze onderwerpen is nog geen beslissing gemaakt. Het gaat onder meer om de volgende onderwerpen:

- Het type windturbine (inclusief de hoogte), de opstelling en het aantal windturbines binnen de aangegeven bandbreedte;
- Hinderbeperkende maatregelen;
- De vormgeving van proces- en financiële participatie;
- De doelstellingen en vormgeving van het omgevingsfonds;
- De milieueffecten die onderzocht moeten worden in het milieueffectrapport (MER) en de wijze waarop dit onderzoek wordt uitgevoerd;
- De landschappelijke inpassing van de windturbines;
- Andere relevante aandachtspunten in de omgeving voor de besluitvorming.

Deze onderwerpen spelen veelal gedurende het gehele vergunningentraject. Er is niet één moment waarop geparticipeerd kan worden, het is een doorlopend proces. Tijdens de informatiebijeenkomsten zullen initiatiefnemers diverse suggesties en opties presenteren. Deze onderwerpen zullen ook uitvoerig besproken worden met de omgevingsraad. Inwoners en andere betrokkenen worden aangemoedigd hun mening en kennis te delen. Dit kan tijdens informatiesessies, of op een laagdrempelige manier via e-mail of de projectwebsite. Daarnaast is het mogelijk om input te geven aan het bevoegd gezag in de vorm van reacties of zienswijzen (zie paragraaf 3.5). Meer informatie hierover volgt hieronder.

Terugkoppeling door de initiatiefnemers op ingediende reacties via de website, energiecoöperaties of tijdens de informatiebijeenkomsten vindt plaats per kwartaal en aanvullend na informatiebijeenkomsten, via de website. Bij de terugkoppeling wordt toegelicht waarom een reactie wel of niet wordt opgevolgd en welke redenen daaraan ten grondslag liggen. Reacties die aanleiding geven tot discussie, worden tevens voorgelegd aan de omgevingsraad voor verdere behandeling. Voor reacties die verder worden opgevolgd, wordt tevens aangegeven op welke wijze dit zal gebeuren.

3.4 Informatiebijeenkomsten

Er zullen voor dit project 4 informatiebijeenkomsten georganiseerd worden. In Tabel 3.1 wordt een overzicht gegeven. De verwachte data en planning kunnen veranderen tijdens het project. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd op welke manier betrokkenen op de hoogte worden gehouden van de planning van de informatiesessies. Indien er behoefte is aan een extra informatiebijeenkomst, zullen de initiatiefnemers een dergelijke sessie organiseren. Dit kan bijvoorbeeld als het wenselijk is om de omgeving doormiddel van een fysieke informatiebijeenkomst te informeren over de bouwwerkzaamheden.

Deze informatiesessies zijn openbaar en voor iedereen toegankelijk. Van de informatiebijeenkomsten wordt een (participatie)verslag opgesteld.

Tijdens de sessies zal er ruimte zijn voor de initiatiefnemers om informatie te delen en voor bezoekers om vragen te stellen en in gesprek te gaan met de initiatiefnemers en andere betrokken partijen. Het is de bedoeling dat de sessies interactief zijn en de mogelijkheid bieden voor bezoekers om input te geven op de huidige plannen zoals die op dat moment zijn. Daarmee zijn de informatiebijeenkomsten een combinatie tussen informeren en consulteren. Deelnemers kunnen ook na de sessies nog inbreng leveren via e-mail of via de projectwebsite.

Terugkoppeling door de initiatiefnemers op ingediende reacties via de website, energiecoöperaties of tijdens de informatiebijeenkomsten vindt plaats per kwartaal en aanvullend na informatiebijeenkomsten, via de website. Bij de terugkoppeling wordt toegelicht waarom een reactie wel of niet wordt opgevolgd en welke redenen daaraan ten grondslag liggen. Reacties die aanleiding geven tot discussie, worden tevens voorgelegd aan de omgevingsraad voor verdere behandeling. Voor reacties die verder worden opgevolgd, wordt tevens aangegeven op welke wijze dit zal gebeuren.

Informatie die nodig is om goed te kunnen participeren wordt waar nodig van tevoren op de projectwebsite gezet. Dit zal ook worden aangegeven in de brief en mailing naar de omgeving.

Tabel 3.1 informatiebijeenkomsten Energiepark Daarle

Sessie	Onderwerp	Voorbeeld participatievragen	Planning	Verantwoordelijkheid
Sessie 1: herstart project	Informeren over de herstart van het project, over het vervolgproces, het bestuurlijk traject en participatieproces.	- Wat is een MER? - Zijn er ontwikkelingen waar het project rekening mee moet houden? - Hoe wordt financiële participatie vormgegeven en wie kan er mee doen?	10 september 2024	Initiatiefnemer
Sessie 2: participatieplan, NRD en financiële participatie	In deze sessie worden het concept participatieplan en de concept-NRD besproken die op dat moment ter inzage liggen. Verder wordt ingegaan op financiële participatie en het vervolgproces. Tot slot wordt de omgevingsraad voorgesteld indien deze t.z.t. is opgericht.	- Wat doet de omgevingsraad en hoe kan ik meedoen? - Hoe wordt de scope van ecologisch onderzoek bepaald? - Hoe wordt de landschappelijke inrichting onderzocht en worden hiervoor vanuit de omgeving richtlijnen voor opgesteld? - Welke aspecten van de fysieke leefomgeving worden niet onderzocht en waarom niet? - Welke opstellingen worden onderzocht in het MER? - Aan welke eisen moet ik voldoen om financieel te kunnen participeren? - Wat zijn de risico's? - Is er een minimum of maximum aan financiële participatie? - Wanneer ga ik de voordelen merken van financiële participatie?	Q4 2024- Q2 2025 (tijdens ter inzage legging)	Initiatiefnemer
Sessie 3: resultaten verkenning	In deze sessie worden de onderzoeksresultaten van het MER gepresenteerd. Ook wordt ingegaan op hoe de resultaten en andere oplossingen/kennis die zijn aangedragen tijdens de verkenning, worden gebruikt om tot een ontwerp projectbesluit te komen. In deze of de volgende sessie wordt ook ingegaan op de definitief vastgestelde invulling van de financiële participatie, wat in overleg met de omgevingsraad tijdens de verkenningsfase is opgesteld.	- Wat zijn aandachtspunten die uit het MER naar voren zijn gekomen? - Wat zijn de voor- en nadelen per alternatief? - Hoe weegt het bevoegd gezag de verschillende belangen die spelen bij de alternatieven tegen elkaar af? - Welke kennis ontbreekt er nog die relevant is voor de besluitvorming?	Q1- Q3 2026	Initiatiefnemer

Sessie 4: ontwerp projectbesluit en vervolg	In deze sessie wordt het ontwerp projectbesluit besproken. Het concrete projectplan zoals is goedgekeurd door de provincie.	- Welke vormen van hinder ga ik ondervinden? - Wat wordt er gedaan om hinder voor omwonenden te beperken? - Hoe ziet het vervolg van het project eruit? - Welke afspraken zijn er gemaakt over natuurherstel?	Q3 -Q4 2026 (tijdens de ter inzagelegging)	Initiatiefnemer
--	---	--	---	-----------------

Na afloop van de informatiebijeenkomsten wordt een nieuwsbericht gemaakt wat zal worden gepubliceerd op de projectwebsite. Meer informatie over de website te vinden is wordt gegeven in paragraaf 5.5.

3.5 Reacties, zienswijzen en beroep

Een zienswijze is een formele reactie die een persoon of organisatie kan indienen tijdens het besluitvormingsproces. Hiermee kan ideeën ('eenieder') zijn of haar standpunten kenbaar maken over het project voordat een definitief besluit wordt genomen. Binnen de projectprocedure kan uitsluitend een dergelijke zienswijze worden ingediend op het ontwerp-projectbesluit. Deze zienswijzen worden betrokken bij het vaststellen van het definitieve projectbesluit. De ingediende zienswijzen worden gebundeld, en in het besluit wordt toegelicht op welke wijze deze wel of niet zijn verwerkt, met een bijbehorende motivatie.

Tegen het projectbesluit kan beroep worden ingediend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS). Bij het projectbesluit is er geen mogelijkheid tot bezwaar of beroep bij de rechtbank. Er kan dus alleen direct beroep worden ingediend bij de ABRvS.

De provincie Overijssel heeft ervoor gekozen om ook op twee andere momenten betrokkenen de mogelijkheid te geven een reactie mee te geven aan het bevoegd gezag. Dit zal zijn bij de gelijktijdige ter inzagelegging van onderhavig document (het communicatie- en participatieplan) en de concept NRD. Deze reacties worden gebundeld. Voorafgaand aan het ontwerp-projectbesluit wordt een document toegevoegd waarin wordt toegelicht op welke wijze de reacties wel of niet in deze stukken zijn verwerkt, inclusief de bijbehorende motivatie.

3.6 Omgevingsraad

De initiatiefnemers streven ernaar om alle omwonenden zo goed mogelijk bij het proces te betrekken. Voor Energiepark Daarle wordt een omgevingsraad opgericht, waarin vertegenwoordigers uit de omgeving kunnen meedenken en adviseren. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van verschillende delen van de omgeving in de omgevingsraad. De omgevingsraad dient als platform voor regelmatige gesprekken met de omgeving, om in te spelen op vragen en zorgen die er leven. Door de relatief hoge frequentie van bijeenkomsten kan de omgevingsraad zich goed verdiepen in het project. Initiatiefnemers zijn verantwoordelijk voor het betrekken van de omgevingsraad; het secretariaat berust bij de initiatiefnemer.

Het is van groot belang dat er een basis van vertrouwen ontstaat waarin de samenwerking tussen omgevingsraad en initiatiefnemer vorm kan krijgen. Hiertoe draagt de initiatiefnemer zorg met het hoofdelijk benoemen van leden, het verzorgen van het secretariaat en het instellen van een onafhankelijk voorzitter (voor specifiek te benoemen bijeenkomsten). Bij het benoemen van leden is het streven dat het beoogd lid een vertegenwoordigende rol inneemt voor een deel van de in bijlage 1 (omgevingsscan) opgenomen stakeholders. Het is van groot belang dat zij vanuit de achterban die zij beogen te vertegenwoordigen in de Omgevingsraad, ook informeel mandaat genieten, dan wel organiseren. Initieel zal circa een vijftal leden worden benoemd door de initiatiefnemer, waarbij de energiecoöperaties een kartrekkende rol innemen. Zij zullen actief geschikt geachte kandidaten benaderen, met de vraag of zij lid willen worden, of zij enige mate van informeel mandaat genieten van de beoogde achterban én of zij overige potentiële leden van de omgevingsraad kunnen aanwijzen. De leden van de omgevingsraad kunnen potentiële kandidaten voordragen voor hoofdelijke benoeming. Als blijkt dat er geen informeel mandaat vanuit de beoogde achterban bestaat, of een onwerkbaar situatie ontstaat, kan initiatiefnemer in overleg met de omgevingsraad mediation inschakelen of eerdere benoemingen intrekken.

De uitgangspunten voor de omgevingsraad zijn:

- Een samenstelling van 10 tot 15 deelnemers;
- Een diverse groep vertegenwoordigers (omwonenden en andere belanghebbenden) die een zo breed mogelijk deel van de in bijlage 2 benoemde stakeholders vertegenwoordigd. Er zal zowel gericht (persoonlijk) als breed via de website en/of het huis-aan-huis blad een oproep worden gedaan aan potentiële leden om zich aan te melden. Vervolgens zal een gesprek plaatsvinden met potentiële leden, waarna eventuele benoeming plaats kan vinden;
- Samenwerking geschiedt op basis van vertrouwen;
- De omgevingsraad stelt zelf een voorzitter aan;
- De initiatiefnemer kan indien gewenst een onafhankelijk voorzitter faciliteren. De omgevingsraad maakt in dat geval een keuze uit een door initiatiefnemer gepresenteerde selectie van onafhankelijke voorzitters;
- De omgevingsraad stelt samen aan het begin van elke omgevingsraadbijeenkomst de agenda vast en kiest welke onderwerpen ze gaan bespreken en adviseren. Ze bepalen ook in hoeverre het advies nog teruggaat naar de omwonenden voor inspraak. De leden vertegenwoordigen de omwonenden niet direct en hebben geen formeel mandaat namens hen.
- Deelnemers worden aangemoedigd op persoonlijke titel deel te nemen, maar de kennis en ervaring van de organisaties of bedrijven waar zij deel van uitmaken, worden eveneens gewaardeerd.
- Onderdeel uitmaken van de omgevingsraad betekent niet dat deelnemers het windproject per definitie goedkeuren;
- Deelnemers hebben bij voorkeur goed contact met hun achterban en/of buurtgenoten, maar zij worden niet gezien als formele vertegenwoordigers;
- Leden worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij alle informatiebijeenkomsten. De bijdrage vanuit de omgevingsraad aan deze informatiebijeenkomsten is in nadere gezamenlijke afstemming met initiatiefnemer vorm te geven.
- Na elke bijeenkomst van de omgevingsraad wordt een participatieverslag opgesteld waarin de besproken onderwerpen, de bereikte en niet-bereikte overeenstemming, en de manier waarop de besproken punten verder worden meegenomen in het ontwikkelproces, worden vastgelegd. Deze participatieverslagen worden op de projectwebsite geplaatst.
- Na de bijeenkomst van de omgevingsraad tijdens de terinzagelegging van het ontwerpprojectbesluit wordt een uitgebreider verslag opgesteld, de zogenaamde "omgevingsovereenkomst". Dit document wordt samen met de initiatiefnemers opgesteld en beschrijft op welke punten de initiatiefnemers en de omgevingsraad wel of geen overeenstemming hebben bereikt. Wanneer er op bepaalde punten geen afspraken kunnen worden gemaakt, wordt dit in de omgevingsovereenkomst verduidelijkt, inclusief de redenen voor het ontbreken van overeenstemming. De omgevingsovereenkomst is geen juridisch bindend document, maar dient als middel om aan het einde van het proces inzichtelijk te maken waar wel of geen overeenstemming met de omgevingsraad is bereikt. Ook dit document zal op de projectwebsite worden geplaatst.

De invulling, frequentie en aanpak van de omgevingsraad worden in overleg met de leden besproken; er is vooraf geen vast format. De omgevingsraad zal actief zijn tijdens de ruimtelijke procedure en tijdens de bouwfase. De omgevingsraad heeft de mogelijkheid om ook mee te denken over de opzet van het omgevingsfonds. Deelname aan de omgevingsraad heeft geen invloed op de rechten van deelnemers binnen wettelijke procedures; zij zijn volledig vrij om zienswijzen in te dienen dan wel beroep aan te tekenen. Initiatiefnemers willen in Q1 2025 de eerste leden voor de omgevingsraad hebben benoemd. De inschrijving hiervoor is geopend tijdens de eerste informatiebijeenkomst van 10 september 2024. Je kunt ook lid worden door contact op te nemen met de energiecoöperaties of via de website door contact op te nemen via het contactformulier: <https://energieparkdaarle.nl/contact/>.

Onderwerpen waarover de omgevingsraad kan adviseren en die onderdeel zullen zijn van de omgevingsovereenkomst, zijn in ieder geval:

- Het windturbine type, de opstelling en het aantal windturbines binnen de aangegeven bandbreedte (zoals opgenomen in de NRD);
- Vormen van hinderbeperking;
- Ophalen van ideeën en vragen uit de omgeving. Bijvoorbeeld faciliteren bezoek ander windpark voor direct omwonenden;
- Maatregelen ter behoud of versterking landschap;
- Ideeën voor betrekken omgeving tijdens exploitatie (bijv. open dag);
- Eventuele aandachtspunten of toekomstige ontwikkelingen uit de omgeving die tijdens of voorafgaand aan de verkenning naar voren komen en mogelijk relevant zijn om mee te nemen in de milieueffectrapportage (MER);
- De vormgeving van financiële participatie, dit wordt op hoofdlijnen gerepresenteerd door initiatiefnemers en kan in overleg met omgevingsraad nader uitgewerkt worden tijdens de verkenning;
- De omwonendenregeling verder invullen, met opties zoals woningverduurzaming, afschermen zichtlijnen, korting op de energierekening of een local4local-regeling;
- Advies over communicatie naar omgeving (in welke vorm en welke tijdstippen wordt gecommuniceerd met de omgeving);
- De doelstellingen en vormgeving van het omgevingsfonds;
- Andere relevante aandachtspunten in de omgeving voor de besluitvorming.

Belangrijke uitgangspunten van de omgevingsraad zijn wederzijds vertrouwen en betrokkenheid. Door de omgevingsraad kunnen verschillende belangen vanuit de omgeving beter worden gehoord en meegenomen in het project.

Groepen en organisaties met potentiële leden van de omgevingsraad

We streven naar een evenwichtige selectie van personen uit de volgende groepen te betrekken bij de omgevingsraad van Energiepark Daarle (zie ook figuur 6):

- Directe omwonenden (1000 meter rondom plangebied);
- Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen en lokale belangenorganisaties;
- Grondeigenaren in het plangebied;
- Agrarische ondernemers uit de directe omgeving (bijvoorbeeld via LTO);
- Natuur- en milieuorganisaties;
- Initiatiefnemers van Energiepark Daarle;
- Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden;
- Gemeenten/provincie (agenda-lid op onderwerpen die geagendeerd worden (in overleg));

Deze groepen zullen actief worden benaderd door de initiatiefnemers.

Hoewel de omgevingsraad geen juridische status heeft, wordt de inbreng en de adviserende functie ervan door de initiatiefnemers als zeer waardevol gezien en serieus genomen. Initiatiefnemers doen hun uiterste best om de feedback van de omgevingsraad in het plan te verwerken en te komen tot een gezamenlijk gedragen omgevingsovereenkomst. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt duidelijk uitgelegd waarom. In het ongewenste geval dat het niet lukt om een omgevingsraad te vormen, of deze halverwege het proces stopt, dan zullen de initiatiefnemers extra maatregelen treffen om de omgeving bij het project te betrekken. Zo kunnen er bijvoorbeeld klankgroepen georganiseerd worden waarbij bepaalde onderwerpen uitgebreid kunnen worden besproken en bediscussieerd.

3.7 Website en maillijst

Alle relevante informatie voor de omgeving wordt gedeeld via de projectwebsite. Deze participatievormen zien vooral toe op informeren van de omgeving. Belanghebbenden kunnen hier onder andere het projectplan, de huidige status van het project, geplande informatiebijeenkomsten, omgevingsraad verslagen en informatie over bouwplannen vinden. Ook is er de mogelijkheid om via de website laagdrempelig vragen te stellen of feedback te geven. Verder is er ook een nieuwsbrief die wordt verstuurd naar mensen die zich inschrijven voor de mailinglijst. Met de nieuwsbrief worden mensen via e-mail op de hoogte gebracht van nieuwe updates die ook op de website geplaatst worden. Meer informatie over projectwebsite en maillijst wordt gegeven in paragraaf 5.5.

3.8 Rol van bevoegd gezag en initiatiefnemers

De informatiebijeenkomsten worden georganiseerd door de initiatiefnemers. De officiële procedure voor het indienen van zienswijzen en het aantekenen van beroep wordt verzorgd door het bevoegd gezag. Ook het indienen van reacties op het concept participatieplan en het concept NRD wordt geregeld door het bevoegd gezag. De oprichting van de omgevingsraad wordt gefaciliteerd door de initiatiefnemer, maar het is ook aan de provincie en gemeenten om de omgevingsraad, waar relevant, te betrekken in het verdere proces.

4 Financiële participatie en compensatie

4.1 Doel financiële participatie en compensatie

Financiële participatie en compensatie gaat over het delen van de financiële opbrengsten van het energiepark met de omgeving. Energiepark Daarle wil de naaste omgeving compenseren en mee laten profiteren via een omwonendenregeling en een omgevingsfonds dat lokale sociale of duurzame projecten financiert. Er is ook de mogelijkheid voor alle inwoners van de gemeentes Hellendoorn en Wierden om mede-eigenaar te worden via de lokale energievoöperaties die meedoen met het project.

4.2 Lokaal eigendom

De provincie streeft naar minimaal 50% lokaal eigendom. Dit kan worden gerealiseerd door inwoners de mogelijkheid te bieden aandelen te kopen via lokale energievoöperaties die betrokken zijn bij het windproject. Lokaal eigendom is een middel om lokaal zeggenschap over een energieproject te realiseren en de lusten en lasten in het gebied evenredig te verdelen.

De initiatiefnemers hebben gezamenlijk 100% van de aandelen van Energiepark Daarle B.V. Het streven is om het eigendom zo te verdelen dat de coöperaties gezamenlijk 50% van de aandelen in bezit krijgen. Dit betekent dat de coöperaties Noaber & Co; Energiek Daarle en Duurzaam Daarleven gezamenlijk verantwoordelijk zullen zijn voor 50% van de ontwikkeling van het Energiepark. Door lid te worden van één van deze coöperaties kunnen betrokkenen uit de omgeving mede-eigenaar worden van dit project. Hiermee kunnen lokale inwoners en ondernemers een bijdrage leveren aan de energietransitie en investeren in de toekomst.

Iedereen kan lid worden van de coöperatie en op deze manier participeren in dit project. Dit geldt ook voor mensen buiten de omgeving. Echter, zullen de opbrengsten in beginsel terugvloeien naar de omgeving en kernen waarin de coöperaties actief zijn. Hierbij zullen de meeste opbrengsten zich concentreren in en rondom het plangebied. De voorwaarden voor deelname en lidmaatschap van de energievoöperaties zijn vastgelegd in de statuten van de verschillende coöperaties.

De verdere uitwerking van financiële participatie wordt later in het project nader toegelicht. Hier zal in informatiebijeenkomst 2 aandacht aan besteed worden (zie paragraaf 3.4). Te zijner tijd zal ook een document opgesteld worden waarin ook alle informatie uitgelegd wordt met betrekking tot financieel participeren.

4.3 Omgevingsfonds

Er zal een omgevingsfonds worden opgericht, waarmee een deel van de financiële opbrengsten van het energiepark kan worden ingezet voor de omgeving. De grootte van het fonds is gebaseerd op de "Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land" van Nedzero (voorheen de Nederlandse Wind Energie Associatie, NWEA, oktober 2020). Dit komt neer op een bijdrage van EUR 0,50 per opgewekte MWh, het totaalbedrag per jaar zal afhankelijk zijn van de opbrengst van dat jaar. Het waait bijvoorbeeld niet elk jaar met dezelfde intensiteit, waardoor de opbrengsten per jaar zullen verschillen.

Dit fonds is bedoeld om de leefbaarheid in de bredere omgeving van het energiepark te verbeteren, maar het kan ook gebruikt worden voor projecten op het gebied van sociale ontwikkeling, duurzaamheid of landschapsversterking. Het omgevingsfonds is in principe bedoeld voor gebruik ten behoeve van de inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden. De besluitvorming over de besteding van het fonds ligt bij de omgeving zelf. Er wordt door de initiatiefnemer een lokaal bestuur aangesteld dat verantwoordelijk is voor de besluitvorming over het fonds, waarbij in ieder geval een vertegenwoordiger van de omwonenden is betrokken. Dit bestuur kan ook de omgevingsraad zijn die tijdens het proces al advies heeft gegeven (zie paragraaf 3.6). Bij de oprichting van het bestuur dienen uitgangspunten te worden vastgesteld, die vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de initiatiefnemers, waarbij de energiecoöperaties dit moeten voorleggen aan hun leden, en de omgevingsraad (indien dit een ander bestuur betreft). Daarnaast kunnen inwoners te allen tijde het bestuur van het omgevingsfonds of de energiecoöperaties benaderen met ideeën voor de besteding van het geld. De oprichting van het bestuur van het omgevingsfonds zal in een latere projectfase worden opgestart, wanneer de komst van het windpark zeker is.

4.4 Omwonendenregeling

De verdere invulling van de omwonendenregeling zal samen met de Omgevingsraad worden besproken, waarbij samen met de initiatiefnemers wordt gekeken naar de mogelijkheden binnen het project. Mogelijke opties zijn het verduurzamen van woningen in de directe omgeving, het afschermen van zichtlijnen met beplanting, het aanbieden van kortingen op de energierekening of zelfs een local4local-regeling.⁴

4.5 Rol van bevoegd gezag en initiatiefnemers

De financiële participatie en compensatie wordt volledig georganiseerd door de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag zal controleren of het proces conform het participatieplan is uitgevoerd.

⁴ Local4local betekent samen met je energiegemeenschap je eigen energievoorziening organiseren volgens je eigen spelregels tegen een prijs die je ook zelf (samen) in de hand hebt.

5 Communicatieplan

5.1 Communicatieteam

De initiatiefnemers van Energiepark Daarle zullen de communicatie rondom het project leiden. Dit gebeurt in overleg met de provincie Overijssel, gemeente Hellendoorn en gemeente Wierden. De coöperaties zullen als initiatiefnemer het eerste aanspreekpunt zijn in dit project. Zoals eerder aangegeven spreken initiatiefnemers met één mond en wordt alle communicatie en participatie afgestemd.

Een communicatieschema, waarin de communicatieacties en de verantwoordelijke personen binnen het team van initiatiefnemers zijn vastgelegd, is als bijlage 2 toegevoegd aan dit participatieplan. Dit schema wordt tijdens het proces, indien nodig, bijgewerkt.

Voor algemene vragen kan contact opgenomen worden via info@energieparkdaarle.nl

5.2 Wie worden er in participatieproces betrokken?

Voor de toepassing van de participatie-instrumenten wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende niveaus van stakeholders:

- Directe omwonenden (binnen een straal van 1000 meter);
- Omwonenden en belanghebbenden (binnen een straal van 3 kilometer);
- Het bredere publiek.

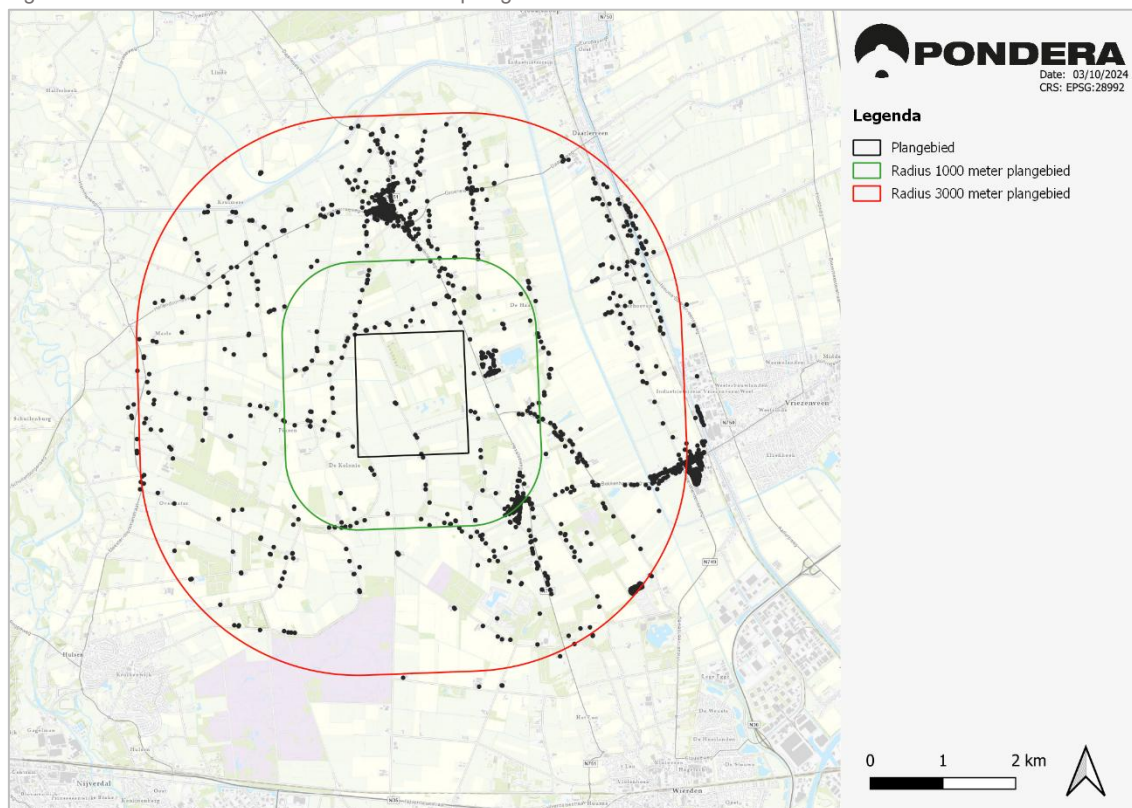
Dit wordt per participatie-instrument en moment nader gespecificeerd in hoofdstuk 6. Het uitgangspunt is dat het niveau van de stakeholder aansluit bij het doel van het participatie-instrument. Zo zijn de informatiebijeenkomsten bijvoorbeeld bedoeld voor een breed publiek, terwijl de omwonendenregeling specifiek gericht is op een bepaalde groep. Bij deze laatste middelen wordt gekeken naar de verhouding tussen de lusten en lasten om de doelgroep te bepalen.

5.3 Wie worden er actief benaderd?

Alle stakeholders binnen een straal van 3 kilometer rondom het plangebied worden actief betrokken bij de communicatie over de informatiebijeenkomsten (zie Figuur 5.1). Deze afstand is geen strikte grens; ook bewoners in dezelfde straat die net buiten deze radius vallen, worden uitgenodigd. Actief betrokken betekent dat omwonenden en bedrijven binnen een straal van ongeveer 3 kilometer per brief geïnformeerd worden over het project. Daarnaast zijn bewoners binnen een straal van 1000 meter rechtstreeks door de coöperaties op de hoogte gebracht van de herstart van het project. In het verdere proces zullen alle stakeholders binnen de 3 kilometer radius per brief worden uitgenodigd voor de informatiebijeenkomsten, zoals beschreven in paragraaf 3.4.

Geïnteresseerden uit de bredere omgeving zijn altijd welkom om deel te nemen, waaronder lokale politici, wethouders en journalisten. Informatie over de informatiebijeenkomsten wordt daarom ook gepubliceerd in de lokale krant, op de projectwebsite en per e-mail naar de mailinglijst verstuurd. Geïnteresseerden worden uitgenodigd om zich in te schrijven voor de mailinglijst via de projectwebsite.

Figuur 5.1 Afstandscontour 3000 meter rondom plangebied

5.4 Andere overheidsinstanties en relevante organisaties die worden betrokken

Voor dit project is een omgevingsscan uitgevoerd om andere relevante partijen die van belang zijn om te betrekken bij het participatieproces inzichtelijk te maken. In bijlage 1 is de omgevingsscan voor dit project opgenomen.

Tijdens het participatieproces van het Energiepark Daarle worden diverse belanghebbenden betrokken, waarbij onderscheid wordt gemaakt op basis van hun rol en expertise in de verschillende fasen van het project.

In de vroege planvorming, zoals bij het opstellen van het participatieplan en het Milieueffectrapport (MER), worden direct omwonenden, grondeigenaren, ondernemers, kerken/plaatselijke belangengroepen, Omgevingsdienst Twente, GGD en lokale recreatiebedrijven betrokken. Dit is van belang om lokale kennis en zorgen over hinder (bijv. geluid, slagschaduw, visuele impact) vroegtijdig mee te nemen en invloed te geven op de plannen.

In de volgende fasen, zoals bij de vergunningaanvragen en technische uitwerkingen, worden netbeheerders (Enexis, TenneT), infrastructuurbeheerders (ProRail, Rijkswaterstaat Oost-Nederland), waterbeheerorganisaties (Vitens, Waterschap Vechtstromen) en Gasunie betrokken. Zij worden ingeschakeld vanwege hun specifieke verantwoordelijkheden voor energie- en infrastructuurnetwerken en de bescherming van vitale voorzieningen.

Ook wordt de Directie Vastgoed Defensie geraadpleegd. Zij zien toe op het beschermen van defensiegebieden en het beperken verstoringen op radars en CNS-hulpmiddelen.

In het kader van natuurbescherming, landschappelijke inpassing en erfgoed, worden Natuur en Milieu Overijssel (NMO), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, het Oversticht, Landschap Overijssel en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geconsulteerd, om ervoor te zorgen dat natuurgebieden, flora en fauna (zoals weidevogels), en cultureel erfgoed adequaat worden beschermd. De Omgevingsdienst Twente wordt ook betrokken ter ondersteuning en advisering van het bevoegd gezag.

Daarnaast worden veiligheidsorganisaties zoals Veiligheidsregio Twente en omgevingsdienst Twente betrokken tijdens de bouw- en exploitatiefase voor toezicht op milieu en veiligheid.

De keuze om deze stakeholders te betrekken in verschillende fasen van het proces komt voort uit hun specifieke expertise, belangen en verantwoordelijkheden, zodat alle relevante aspecten van het project goed worden afgestemd.

5.5 Op de hoogte blijven: projectwebsite en mailinglijst

Alle relevante informatie voor de omgeving wordt gedeeld via de projectwebsite. Belanghebbenden kunnen hier onder andere het projectplan, de huidige status van het project, geplande informatiebijeenkomsten, omgevingsraad verslagen en informatie over bouwplannen vinden. Informatie die eventueel nodig is om goed deel te nemen aan de informatiebijeenkomsten wordt ook vooraf op de website geplaatst. In de omgevingsbrief en e-mails aan de mailinglijst zal hierop worden gewezen (zie ook bijlage 1).

Daarnaast worden participatieverslagen van de informatiebijeenkomsten op de website geplaatst, waarin wordt toegelicht hoe de input uit deze sessies wordt gebruikt bij de verdere ontwikkeling van het project.

Op de website is ook een anonieme berichtenbox/survey beschikbaar voor mensen die niet bij een informatiebijeenkomst aanwezig kunnen zijn, maar wel hun mening willen delen.

Stakeholders worden aangemoedigd om de projectwebsite regelmatig te bezoeken voor updates en om zich aan te melden voor de mailinglijst.

- **Projectwebsite:** <https://energieparkdaarle.nl/>
- **Aanmelden voor de mailinglijst:** <https://energieparkdaarle.nl/bouw-op-de-hoogte-blijven/>

6 Schematisch overzicht participatieproces

Fase	Wanneer (indicatief)	Belanghebbenden	Participatie- en communicatie acties	Participatieruimte	Formeel inspraakmoment (AwB)	Participatieladder (zie paragraaf 1.3)
Fase 0: Voorverkenning	2018- Q1 2024	- Grondeigenaren in het plangebied	De grondeigenaren zijn benaderd over het voornemen van het project en uitgenodigd om eraan deel te nemen.	Grondeigenaren kunnen voorwaarden aangeven bij het opstellen van de grondcontracten, zoals uitgangspunten met betrekking tot de afstand tot de eigen woning en het aantal turbines dat op het perceel geplaatst worden.	-	
Fase 1: Kennisgeving voornemen. <i>Gedeputeerde Staten geven met de kennisgeving voornemen aan de projectbesluitprocedure te gaan starten.</i>	Q1 2024	- Provincie Overijssel - Gemeente Wierden - Gemeente Hellendoorn - Direct omwonenden - Andere inwoners/ondernemers van de gemeente - Grondeigenaren in het plangebied	Omwonenden en bedrijven in een straal van circa 3 km rondom het plangebied zijn per brief geïnformeerd over het project. Naast deze brief zijn omwonenden binnen 1000 meter van plangebied direct geïnformeerd door de coöperaties. De provincie heeft de kennisgeving gepubliceerd op officielebekendmakingen.nl/	-	-	Informeren
Vervolgstap: startbijeenkomst	10 september 2024	- Directe omwonenden; - Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen; - Grondeigenaren in het plangebied; - Ondernemers/bedrijven in de omgeving van het plangebied (bijvoorbeeld via bedrijvenverenigingen); - Natuur- en milieuorganisaties; - Initiatiefnemers van Energiepark Daarle; - Gemeenten/provincie (in de rol van toehoorder);	Omwonenden en bedrijven binnen een straal van circa 3 km rondom het plangebied zijn per brief geïnformeerd over de bijeenkomst. Daarnaast zijn mensen via de mailinglijst en de projectwebsite op de hoogte gebracht.	Tijdens de informatiebijeenkomst op 10 september 2024 is het project toegelicht, evenals het doel van het participatieplan en de NRD. Ook is een oproep gedaan voor omgevingsraad.	-	Informeren en inspraak

		- Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden.	Feedback kan worden gegeven tijdens de eerste informatiebijeenkomst, via de website, of per e-mail.			
Vervolgstap: Omgevingsscan maken	Q3 2024	- Provincie Overijssel - Gemeente Wierden - Gemeente Hellendoorn	Afstemming met overheidsinstanties.	De provincie en gemeentes kunnen input geven over welke organisaties betrokken moeten worden.	-	Coproductie
Vervolgstap: omgevingsraad instellen	Q3 2024 -Q1 2025	- Directe omwonenden; - Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen; - Grondeigenaren in het plangebied; - Agrarische ondernemers uit de directe omgeving (bijvoorbeeld via LTO); -Ondernemers/bedrijven in de omgeving van het plangebied (bijvoorbeeld via bedrijvenverenigingen); - Natuur- en milieuorganisaties; - Initiatiefnemers van Energiepark Daarle; - Gemeenten/provincie (in de rol van toehoorder); - Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden.	De mededeling wordt gedaan tijdens de informatiebijeenkomst van 10 september 2024. Ook tijdens de volgende informatiebijeenkomst (Q4 2024 – Q2 2025) wordt hier aandacht aan besteed indien er nog plekken zijn binnen de raad. Ook wordt een oproep geplaatst op de projectwebsite.	De invulling, frequentie en aanpak van de omgevingsraad worden in overleg met de potentiële deelnemers besproken; er is vooraf geen vast format. Onderwerpen voor de omgevingsraad zijn: - Het windturbine type, de opstelling en het aantal windturbines binnen de aangegeven bandbreedte; - Vormen van hinderbeperking; - Ophalen van ideeën en vragen uit de omgeving. Bijvoorbeeld faciliteren bezoek ander windpark voor direct omwonenden; - Maatregelen ter behoud of versterking landschap; - Ideeën voor betrekken omgeving tijdens exploitatie (bijv. open dag) - Eventuele aandachtspunten of toekomstige ontwikkelingen uit de omgeving die tijdens of voorafgaand aan de verkenning naar voren komen en mogelijk relevant zijn om mee te nemen in de milieueffectrapportage (MER);	-	Coproductie en meebeslissen

				- De vormgeving van financiële participatie, dit wordt op hoofdlijnen gerepresenteerd door initiatiefnemers en kan in overleg met omgevingsraad nader uitgewerkt worden tijdens de verkenning; - De omwonendenregeling verder invullen, met opties zoals woningverduurzaming, afschermen zichtlijnen, korting op de energierekening of een local4local-regeling. - De doelstellingen en vormgeving van het omgevingsfonds; - Andere relevante aandachtspunten in de omgeving voor de besluitvorming.		
Fase 2: Kennisgeving participatie. <i>De werkwijze voor participatie wordt uitgewerkt in een participatieplan. Daarnaast wordt een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD; plan van aanpak voor een milieueffectrapportage (MER)) opgesteld.</i>	Q4 2024- Q1 2025	- Omgevingsraad - Directe omwonenden; - Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen; - Grondeigenaren in het plangebied; - Agrarische ondernemers uit de directe omgeving (bijvoorbeeld via LTO); -Ondernemers/bedrijven in de omgeving van het plangebied (bijvoorbeeld via bedrijvenverenigingen); - Natuur- en milieuorganisaties; - Initiatiefnemers van Energiepark Daarle; - Gemeenten/provincie; - Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden.	Er wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd. Mensen binnen een straal van 3 kilometer van het plangebied worden hiervoor per brief uitgenodigd. Daarnaast worden de data op de website gepubliceerd en wordt er een e-mail verstuurd naar de mailinglijst. Feedback kan worden gegeven tijdens de informatiebijeenkomst, via de website, per e-mail of door het indienen van reacties tijdens de terinzagelegging.	Tijdens de sessie die plaatsvindt tijdens de terinzagelegging wordt het concept participatieplan en het concept NRD besproken. Er kan feedback worden gegeven op deze stukken. De participatieruimte heeft bijvoorbeeld betrekking op het aantal te organiseren informatiebijeenkomsten, de vormgeving van de omgevingsraad en het doel van het omgevingsfonds.	Het concept participatieplan en concept NRD liggen 6 weken ter inzage voor reacties.	Informerend en inspraak

				Daarnaast kan er feedback worden gegeven over wat onderzocht moet worden in de milieueffectrapportage en op welke manier dit dient te gebeuren, met aandacht voor het inbrengen van lokale kennis over de natuur of lokale ontwikkelingen. Ook kunnen er alternatieve opstellingen of typen windturbines worden aangedragen. Ook wordt ingegaan op hinderbeperkende maatregelen, de mogelijkheden voor financiële participatie en het verdere traject. De informatiebijeenkomst is onder meer bedoeld om betrokkenen op hoofdlijnen te informeren over de mogelijkheden voor financiële participatie. De participatieruimte richt zich vooral op de eisen waaraan men moet voldoen om deel te nemen, evenals de minimale en maximale bedragen voor financiële participatie in het project. De concrete uitwerking hiervan wordt vervolgens door de omgevingsraad en initiatiefnemers nader uitgewerkt tijdens de verkenning.		
--	--	--	--	---	--	--

Fase 3: Verkenning <i>Formeel gezien kan pas na definitieve vaststelling van het participatieplan gestart worden met de activiteiten die in dit plan zijn omschreven. In deze fase wordt uitvoering gegeven aan de NRD en worden de benodigde onderzoeken uitgevoerd. Deze fase resulteert in een MER (en eventueel concept vergunningaanvragen).</i>	Q2 2025 – Q2 2026	- Provincie Overijssel - Gemeente Wierden - Gemeente Hellendoorn	Op het NRD konden reacties worden ingediend over wat er onderzocht moeten worden en op welke manier. De onderzoeksmethodiek ligt daarom grotendeels vast tijdens de verkenning. Er blijven echter mogelijkheden om nieuwe relevante informatie aan te leveren via de projectwebsite of per e-mail.	De omgeving kan relevante ontwikkelingen in de omgeving aandragen.	-	Informereren en inspraak
Vervolgstap: informatiebijeenkomst resultaten verkenning	Q3 2026- Q4 2026	- Omgevingsraad - Directe omwonenden; - Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen; - Grondeigenaren in het plangebied; -Ondernemers/bedrijven in de omgeving van het plangebied (bijvoorbeeld via bedrijvenverenigingen); - Natuur- en milieuorganisaties; - Initiatiefnemers van Energiepark Daarle; - Gemeenten/provincie; - Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden.	Er wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd. Mensen binnen een straal van 3 kilometer van het plangebied ontvangen hiervoor een uitnodiging per brief. De datum wordt ook bekendgemaakt via de mailinglijst en de projectwebsite. Feedback kan worden gegeven tijdens de informatiebijeenkomst, via de website of per e-mail.	In de sessie worden de onderzoeksresultaten van de milieueffectrapportage (MER) gepresenteerd. Tevens wordt toegelicht hoe deze resultaten en andere oplossingen en kennis die tijdens de verkenning zijn aangedragen worden meegenomen bij het opstellen van het ontwerp projectbesluit. De participatieruimte betreft de beoordeling van aspecten van de fysieke leefomgeving in de MER en het geven van argumenten voor een bepaald opstellingsvariant. Belanghebbenden kunnen eventuele onjuistheden signaleren en vragen stellen over de motivering om voor een bepaald alternatief te gaan of niet.	-	Informereren en inspraak

				In deze sessie of de volgende sessie wordt ook nader ingegaan op de definitieve vormgeving van financiële participatie in het project.		
Fase 4: Projectbesluit. <i>In deze fase worden het projectbesluit en de vergunningen, inclusief MER, eerst als ontwerp ter inzage gelegd.</i> <i>De binnengekomen zienswijzen worden verwerkt in het definitieve projectbesluit en vergunningen.</i>	Q4 2026 – Q1 2027	- Omgevingsraad - Directe omwonenden; - Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen; - Grondeigenaren in het plangebied; - Ondernemers/bedrijven in de omgeving van het plangebied (bijvoorbeeld via bedrijvenverenigingen); - Natuur- en milieuorganisaties; - Initiatiefnemers van Energiepark Daarle; - Gemeenten/provincie; - Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden.	Er wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd. Mensen binnen een straal van 3 kilometer van het plangebied ontvangen hiervoor een uitnodiging per brief. De datum wordt ook bekendgemaakt via de mailinglijst en de projectwebsite. Feedback kan worden gegeven tijdens de informatiebijeenkomst, via de website, per e-mail of door het indienen van zienswijzen tijdens de terinzagelegging.	In de sessie wordt ingezoomd op de onderzoeksresultaten van de milieueffectrapportage (MER) ten aanzien van de gekozen opstellingsvariant. Uitgelegd wordt hoe oplossingen en kennis die tijdens de verkenning zijn aangedragen, zijn meegenomen bij het opstellen van het ontwerpbesluit. Ook worden visualisaties van het energiepark getoond. De participatieruimte betreft onder meer maatregelen die genomen worden om de effecten voor de leefomgeving te beperken, natuur herstel en de landschappelijke inpassing van het park.	Het ontwerp projectbesluit ligt, samen met het MER en andere vergunningen, 6 weken ter inzage voor zienswijzen. Na definitieve besluitvorming bestaat de mogelijkheid om beroep in te dienen bij de Raad van State.	Informeren en inspraak
Fase 5: Realisatie	2027 maar afhankelijk van mogelijke uitloop voorafgaande stappen	- Omgevingsraad - Directe omwonenden; - Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen; - Grondeigenaren in het plangebied; - Ondernemers/bedrijven in de omgeving van het plangebied (bijvoorbeeld via bedrijvenverenigingen); - Initiatiefnemers van Energiepark Daarle; - Gemeenten/provincie; - Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden.	Er wordt tijdig informatie omtrent werkzaamheden gepubliceerd op de projectwebsite en gedeeld met de mailinglijst. Feedback kan worden gegeven tijdens via de website of per e-mail.	De participatieruimte biedt de gelegenheid om een alternatieve aanrijroute (van (zwaar) materieel over de weg naar de bouwsite) aan te dragen.	-	Informeren en inspraak
Fase 6: Exploitatie	Vanaf 2027	- Omgevingsraad - Directe omwonenden;	Updates over windprestaties worden gegeven vanuit de	Er kunnen suggesties worden gedaan voor de besteding van het	-	Informeren en inspraak

	maar afhankelijk van mogelijke uitloop voorafgaande stappen	- Omwonenden uit nabijgelegen woonkernen; - Grondeigenaren in het plangebied; -Ondernemers/bedrijven in de omgeving van het plangebied (bijvoorbeeld via bedrijvenverenigingen); - Natuur- en milieuorganisaties; - Initiatiefnemers van Energiepark Daarle; - Gemeenten/provincie; - Overige inwoners van de gemeenten Hellendoorn en Wierden.	coöperaties. Activiteiten die vanuit het omgevingsfonds zijn gefinancierd, worden jaarlijks gepubliceerd op de website en gedeeld via de mailinglijst.	omgevingsfonds en voor de informatieverstrekking tijdens de exploitatie.		
--	--	---	---	---	--	--

Bijlage 1 Omgevingsscan

Bij de ontwikkeling van een energiepark in Daarle is het essentieel om de belangen en betrokkenheid van verschillende stakeholders te verkennen. Dit helpt om een goed beeld te krijgen van de wensen, zorgen en verwachtingen van belanghebbenden. Deze omgevingsscan richt zich op het identificeren van relevante stakeholders en hun mogelijke belangen bij het project.

Om wensen, ideeën en voorkeuren te verkennen, vonden gesprekken plaats met (vertegenwoordigers) van verschillende stakeholder groepen. Deze discussies werden begin juli 2024 afgerond. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de belanghebbenden van het energiepark en de potentiële problemen van de belanghebbende(n).

Uit de gevoerde gesprekken komt een duidelijke rode draad naar voren: bijdragen aan de energietransitie, het eerlijk verdelen van lusten en lasten, maximale inpassing van het park en vroegtijdig betrokken worden (en blijven) bij planvorming.

Belanghebbende	Toelichting	Belang	Issue
Initiatiefnemers	Ontwikkelaars van het Energiepark Daarle die werken aan de energietransitie in de regio.	Lokale investeringen in groene energie, mede-eigenaarschap voor inwoners, eerlijke grondvergoedingen en het oprichten van een gebiedsfonds om de gemeenschap mee te laten profiteren.	Vertraging in het project kan leiden tot problemen bij de aanvraag van de SDE++ subsidie die de bouw van het windpark mogelijk maakt.
(Directe) omwonenden	Inwoners binnen 3.000 meter van het project, waaronder bewoners van Daarle, Hoge Hexel, Daarlerveen, Piksen en Westerhoeven.	Binnen een straal van 1.000 meter van de windturbines bevinden zich 35 woningen in het projectgebied. Een aantal daarvan (5) heeft betrekking op de huizen van grondeigenaren met wie de initiatiefnemers samenwerkingsverbanden zijn aangegaan. Bescherming tegen overlast, mede-eigenaarschap, invloed op het plan, compensatie bij eventuele planschade.	Geluidshinder, slagschaduw, visuele impact en waardedaling van woningen.
Grondeigenaren (getekend)	Eigenaren van land waarop de windturbines worden geplaatst.	Eerlijke vergoeding en samenwerking met de ontwikkelaars.	Lange termijncontracten en mogelijke impact op grondgebruik.
Ondernemers (buiten agrarisch)	Lokale ondernemers die economische kansen zien, maar mogelijk hinder ondervinden.	Kansen op economische groei door samenwerking met het project, zoals contracten tijdens bouw en onderhoud.	Mogelijke impact op toerisme en lokale economie door landschappelijke veranderingen.
Recreanten en recreatiebedrijven	Bedrijven in de recreatiesector zoals Kaasbunker, Yurt Living en de Tolplas, etc.	Behoud van het recreatieve en toeristische karakter van de regio.	Verminderd toerisme door visuele hinder en geluidsoverlast.
Provincie Overijssel	De provincie is betrokken bij de strategische energieplanning en verantwoordelijk voor de vergunningverlening.	Realisatie van duurzame energiedoelen en bescherming van natuur en landschap.	Balans tussen duurzame energie en natuurbescherming.

Gemeenten (Hellendoorn, Wierden)	Lokale autoriteiten verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening en betrokken bij de vergunningverlening.	Streven naar energieneutraliteit en behoud van draagvlak onder inwoners.	Beheer van mogelijke conflicten tussen projectontwikkelaars en inwoners.
Natuur- en milieuorganisaties (NMO, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer)	Organisaties gericht op het behoud van natuur en milieu, zoals Natuur en Milieu Overijssel (NMO), Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.	Behoud van biodiversiteit en natuurinclusieve projectontwikkeling.	Ecologische impact, vooral op flora en fauna, en landschapsaantasting.
Netbeheerders (Enexis, Tennet)	Enexis en Tennet zijn verantwoordelijk voor de energie-infrastructuur en de aansluiting van de windturbines op het elektriciteitsnet.	Zorg dragen voor een stabiele energievoorziening en uitbreiding van het net waar nodig.	Mogelijke netverzwaring en integratie in het bestaande energiesysteem.
Vitens	Drinkwaterbedrijf verantwoordelijk voor de waterwinning en - distributie.	Bescherming van waterwingebieden en de waterkwaliteit.	Impact van het project op waterwinning en grondwaterstromen.
Gasunie	Verantwoordelijk voor het transport van gas in Nederland.	Veiligheid en integratie van nieuwe duurzame energiebronnen in het bestaande energiesysteem.	Impact op gasleidingen en infrastructuur.
Prorail	Beheerder van het spoorwegnetwerk in Nederland.	Bescherming van spoorwegfaciliteiten en infrastructuur.	Mogelijke gevolgen voor spoorwegen door bouw- en transportactiviteiten.
Rijkswaterstaat Oost-Nederland	Verantwoordelijk voor het beheer van rijkswegen, waterwegen en natuurgebieden in Oost-Nederland.	Behoud van infrastructuur en waterbeheer.	Invloed op infrastructuur en waterlopen door bouwactiviteiten.
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Organisatie die cultureel erfgoed in Nederland beheert en beschermt.	Bescherming van cultureel en historisch erfgoed nabij het energiepark.	Mogelijke verstoring van cultureel erfgoed of beschermde landschappen.
Ministerie van Defensie	Ministerie wat zich inzet voor vrede en veiligheid in Nederland en daarbuiten.	Bescherming van laagvlieggebieden en voorkomen van verstoring van radarbeelden en CNS hulpmiddelen.	Invloed van het energiepark op defensie apparatuur en operaties.

GGD	Verantwoordelijk voor het waarborgen van de volksgezondheid.	Gezondheidseffecten van het energiepark, zoals mogelijke geluidshinder en effecten op slaapkwaliteit.	Monitoren van volksgezondheid, met name rondom geluidsoverlast en slagschaduw.
Het Oversticht	Adviesorganisatie voor ruimtelijke kwaliteit en erfgoed.	Stimuleren van een goede landschappelijke inpassing van projecten.	Aandacht voor de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit bij de plaatsing van windturbines.
Waterschap Vechtstromen	Draagt zorg voor voldoende, schoon en veilig water in Twente, het Vechtdal en Zuidoost Drenthe.	Beperkte invloed op waterbeheer in en rond het plangebied.	Toevoeging van verharding resulteert in versnelde afvoer van hemelwater. Daarnaast is er mogelijk sprake van (tijdelijke) invloed als gevolg van bemaling (indien dit wordt toegepast).
Landschap Overijssel	Organisatie die zich inzet voor het beschermen, ontwikkelen en beheren het Overijsselse landschap. Ook betrokken bij beheer van Natura-2000 gebied Wierdenseveld.	Stimuleren van een goede landschappelijke inpassing van projecten.	Aandacht voor de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit bij de plaatsing van windturbines.
Veiligheidsregio Twente	Verantwoordelijk voor crisisbeheersing en veiligheid in de regio.	Veiligheid rondom de bouw en exploitatie van het energiepark.	Risico's gerelateerd aan brandveiligheid, rampen en incidenten.
Omgevingsdiensten (Twente)	Verantwoordelijk voor toezicht op naleving van milieuwetgeving en vergunningen.	Milieucontrole en handhaving van milieuregels tijdens de bouw en exploitatie van het energiepark.	Milieueffecten zoals geluidsoverlast, luchtkwaliteit en ecologische impact.
Onderwijsinstellingen	Lokale scholen zoals De Driesprong, De Ark en De Veenbrug.	Mogelijkheden voor educatieve programma's rond duurzaamheid.	Geen directe problemen, maar wel kansen voor samenwerking op educatief gebied.

Kerken / plaatselijk belang	Lokale gemeenschappen zoals Plaatselijk Belang Daarle en Plaatselijk Belang Hoge Hexel.	Behoud van de leefbaarheid en het sociale karakter van de dorpen.	Zorgen over de impact op de dorpsgemeenschap en het landschap.
------------------------------------	---	---	--

Bijlage 2: Communicatieschema Energiepark Daarle

Mijlpalen & Acties	Kanalen en middelen	Door
Kennisgeving voornemen		
Publiceren kennisgeving voornemen	Officiële bekendmaking.nl	Provincie Overijssel
Uitnodiging informatiebijeenkomst 1: herstart project	Aankondiging via projectwebsite, maillijst, lokale krant. Brief iedereen binnen 3 kilometer radius plangebied.	Initiatiefnemers (in afstemming met de provincie)
Ontvangen en verzamelen feedback omgeving	Informatiebijeenkomst, mail en projectwebsite	Initiatiefnemers
Nieuwsbericht n.a.v. informatiebijeenkomst	Projectwebsite	Pondera
Kennisgeving participatie en NRD		
Publiceren concept NRD en concept participatieplan	Provinciaal blad, lokale krant en website provincie	Provincie Overijssel
Uitnodiging informatiebijeenkomst 2: participatieplan, NRD en financiële participatie	Aankondiging via projectwebsite, maillijst, lokale krant. Brief iedereen binnen 3 kilometer radius plangebied.	Initiatiefnemers (in afstemming met de provincie)
Ontvangen en verzamelen feedback omgeving	Reacties op concept NRD en participatieplan, input gegeven tijdens informatiebijeenkomst, mail of projectwebsite	Initiatiefnemers en bevoegd gezag (reacties)
Nieuwsbericht n.a.v. informatiebijeenkomst	Projectwebsite	Pondera
Publiceren definitieve NRD en participatieplan	Provinciaal blad, lokale krant en website provincie	Provincie Overijssel
Verkenning		
Nieuwsbericht	Projectwebsite	Pondera
Uitnodiging informatiebijeenkomst 3: resultaten verkenning	Aankondiging via projectwebsite, maillijst, lokale krant. Brief iedereen binnen 3 kilometer radius plangebied.	Initiatiefnemers (in afstemming met de provincie)
Ontvangen en verzamelen feedback omgeving	Zienswijzen MER, input gegeven tijdens informatiebijeenkomst, mail of projectwebsite	Initiatiefnemers, bevoegd gezag (zienswijzen) en onderaannemer MER
Nieuwsbericht n.a.v. informatiebijeenkomst	Projectwebsite	Pondera
Projectbesluit		
Publiceren ontwerpprojectbesluit	Provinciaal blad, lokale krant en website provincie	Provincie Overijssel
Uitnodiging informatiebijeenkomst 4: ontwerp projectbesluit en vervolg	Aankondiging via projectwebsite, maillijst, lokale krant. Brief iedereen binnen 3 kilometer radius plangebied.	Initiatiefnemers (in afstemming met de provincie)
Ontvangen en verzamelen feedback omgeving	Zienswijzen ontwerp projectbesluit, input gegeven tijdens informatiebijeenkomst, mail of projectwebsite	Initiatiefnemers en bevoegd

		gezag (zienswijzen)
Nieuwsbericht n.a.v. informatiebijeenkomst	Projectwebsite	Pondera
Publiceren projectbesluit	Provinciaal blad, lokale krant en website provincie	Provincie Overijssel
Nieuwsbericht n.a.v. bekendmaking datum RvS procedure	Projectwebsite	Pondera
Proces RvS afgerond en vergunning onherroepelijk		
Nieuwsbericht definitieve vaststelling projectplan	Maillijst Pondera en projectwebsite, Eventueel ook lokale kranten (in format van de gemeente).	Pondera maakt voorzet, gemeente verstuurd
Start voorbereiding bouw		
Nieuwsbericht bouwwerkzaamheden	Projectwebsite en e-mail naar mailinglijst	Initiatiefnemers
Beantwoorden vragen	E-mail en persoonlijk contact	Initiatiefnemers
Start bouw		
Nieuwsbericht update bouwproces	Projectwebsite	Pondera
Start exploitatiefase (windturbine draait)		
Nieuwsbericht start exploitatie	Projectwebsite + maillijst + tippen nieuwsmedia	Pondera
Afbouwen communicatie (jaar na start exploitatie)		
Nieuwsbericht elk halfjaar windprestaties	Mail leden coöperatie	Coöperaties
Jaarlijks nieuwsbericht besteding omgevingsfonds	Projectwebsite + maillijst	Pondera + bestuur omgevingsfonds

Omgevingsraadverslagen

Voorts wordt na elke bespreking van de omgevingsraad een verslag opgesteld. Deze wordt op de website geplaatst door Pondera. Het verslag dient door de raad te worden aangeleverd. Het is aan de omgevingsraad om te bepalen wanneer en hoeveel besprekingen er plaatsvinden. Vandaar dat dit nog niet in het schema is opgenomen.